

(א) לקמן סג: וכריתות חת. תמורה ו:יג. (ב) גישין לו: תמורה לג:יג. (ג) ויקרא טז: (ד) ג"ל אומר,

הגהות הגר"א

[א] גמ' (לא דלקדים כו' עד שפטים קמ"א ח"מ (ועי' בת"י):

מוסף רש"י

מת אחד מהן. משעיר יו"ט, מביא חבירו. מן השוק, שלא בהגרילה. ויקרב זה הוטרף אם של שט הוא, לזון בעלי חיים כדאמר'י צ"י שני שעירי (לקמן דף סג:). **מציא**. אחד מן השוק תחת זה שמת ויהא חבירו של זה העומד (ו) ואין צריך להגריל: **רבי שמעון לא ידע** וכו'. לעולם לא הגריל דקאמר תנא קמא כשר לא הניח הוא ודקשי' לך היכי קאמר ר"ש עלה לא הגריל כשר אי הגרלה זו היינו הנחה משמע דאי לא העלה פסול לרבי שמעון לא תקשי ללא הגריל דקאמר ר' שמעון לא הגריל ממש קאמר ולא הוה ידע ללא הגריל דקאמר ת"ק אהנחה הוא דקאי והכי קאמר להו ר' שמעון לרצנן אי לא הגריל כשר דקאמריתו היינו בעלייה דהוא הגרלה ממש פליגנא עלייכו כדאמר'י הגרלה: **אי הגרלה דקאמריתו היינו הגרלה** וכו'. **אם השעיר**. אם הקדים אחת מן העבודות של שעיר המזרחית לשל פ"ר ועשאה קודם לפ"ר הפ"ר שהוה ראוי ליקדם לה מעכבא ופוסלה ואינה עולה לו וצ"ל לחזור ולעשותה לאחר הגרלה פ"ר. וסדר עבודותיהו כן היא

תוס' ישינים

כפיא חבירו עמו שלא בהגרילה דברי ר' שמעון. וא"ת א"כ אמאי קאמר לעל מני מזה להניח לוקמה כ"י שמעון. י"ל דלמאי לא ידע למילתא דרי שמעון. ועוד דנחא ליה לאוקומיה אליבא דרבי' עמלמא שאין זו (תנא אלא) [ספ"ה לוינאל] ר' שמעון לא ידע אי רצנן הגרלה קאמר או הנחה קאמר. ריב"ז. ועוד דנחא דשעיר בפנים חוקה כתיב ביה. דלע"ז דחוקה לא כתיבה אלא כנגדי לכן הנששים בפנים ל"י יהודה, מ"מ כדקר עבודות של פנים כתיב חוקה ואין להפסיקן עבודתו מן. ויבסדרא לא מעכבא הגרי"ה נמי א"א. ואע"ג דקאמרין לקמן פ' הילולא (ו) [ג, א] דלא הקדים מעשה לחבירו ל"י יהודה (וה עמשה) (מה עשה) עשוי כדכריס הנששים כנגדי לכן כגון תמנות שחיט אע"ג (שאין) [הן] מעבודות ואפילו שירים ממריין [ובלן] ק. [ז] אם כלה כפר לא לא כלה לא כפר, לא כלה איכא קרא ששעביין הן עמלמא מעמיין דוכלה מכפר, אבל אין סדריין] מעכב ללא כמידי ביה חוקה, אבל הכה כיון דתמנות דפ"ר הוה כמידי חוקה דפ"ר הוה הגרלה (היא) גם היא לזכר פנים, אם היא חסונה לעכ"ז והיא היה העדר מעכב אלא דהיא (דמנסרה) ומסידרה] לא מעכבא כו'. הגרי"ה נמי א"א מעכבא וא"ת היכי מוכח מהאי מירוא דהגרלה לא מעכבא [אימא דליחיי כנגד תמנות מקמי הגהן]. י"ל דאין רגילות להפסיק בין הגרלה והשוק. דקארי' מתנות דפ"ר במוכח מקמי מתנות שעיר בדיב"א. וא"ת אמאי לא מני נמי בין מעכב את השעיר כפי האי גוונא כגון דלקדים תמנות שעיר בדיב"ל מקמי תמנות דפ"ר בדיב"ל דמזווייחו דכריס הנששים כנגדי לכן חזק ניחא ואין הסדר מעכב.

אלא להך לישנא דאמרס. אליבא דרבי יהודה פליגי ואמר רבי ינאי מעכבא וכל שכן לרבי נחמיה הא מני לא רבי יהודה ולא רבי נחמיה: **הני מלוה להניח**. ואם לא הניח כשר (ו) וזהו כולי עלמא מודו דנחמיה לא תנא זה קרא אלא חדא זימנא הוא דכתיב ונתן אהרן וגו' אבל בעלייה תנא זה קרא דכתיב (ו) והקריב אהרן את השעיר אשר עלה וגו' וכתיב והשעיר אשר עלה (א) ונפסדות. על שעיר המשמלת כדכתיב והתודה עליו וגו': **אינימא לא הניח**. כההוא הוא דקאמר רבי שמעון כשר אבל בעלייתו מתוך קלפי אית ליה לרבי שמעון דמעכבא: **והסניא מס אחד מהן**. לאחר הגרלה דאי אפשר עוד להגריל אלא אם כן יציא שנים אחרים וילך אחד לאיצוד כדאמר'י צ"י שני שעירי (לקמן דף סג:). **מציא**. אחד מן השוק תחת זה שמת ויהא חבירו של זה העומד (ו) ואין צריך להגריל: **רבי שמעון לא ידע** וכו'. לעולם לא הגריל דקאמר תנא קמא כשר לא הניח הוא ודקשי' לך היכי קאמר ר"ש עלה לא הגריל כשר אי הגרלה זו היינו הנחה משמע דאי לא העלה פסול לרבי שמעון לא תקשי ללא הגריל דקאמר ר' שמעון לא הגריל ממש קאמר ולא הוה ידע ללא הגריל דקאמר ת"ק אהנחה הוא דקאי והכי קאמר להו ר' שמעון לרצנן אי לא הגריל כשר דקאמריתו היינו בעלייה דהוא הגרלה ממש פליגנא עלייכו כדאמר'י הגרלה: **אי הגרלה דקאמריתו היינו הגרלה** וכו'. **אם השעיר**. אם הקדים אחת מן העבודות של שעיר המזרחית לשל פ"ר ועשאה קודם לפ"ר הפ"ר שהוה ראוי ליקדם לה מעכבא ופוסלה ואינה עולה לו וצ"ל לחזור ולעשותה לאחר הגרלה פ"ר. וסדר עבודותיהו כן היא

טרף בקלפי פרק רביעי יומא

מ. הגהות הב"ה

תני מצוה להניח. ה"ע הוה מני לשנויי הא מני רבי שמעון היא דאמר הגרלה לא מעכבא ואח"כ מלאמי צרייתא זו שניה בתוספתא [פ"ג] וסמוך לה שניה פלוגתא דבסמוך דרבי יהודה ורבי שמעון יעמד חי וכו' ומסיק דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר וכו' ומדסיקא ר"ש רישא לאו רבי שמעון: **הא דקאמר תני מצוה להניח**. אינו מניח דברייתא אלא פרושי קא מפרש מאי לא הגריל לא הניח הגורל: **רבי שמעון לא ידע**. ואם תאמר לימא דשפי"ר ידע ולא הגריל דרבי שמעון היינו עלה כי היכי דמפרשי נמי השתא ללא הגריל דידיה עלה אע"ג דלא הגריל דרצנן מספקא ליה אי הוה הניח או עלה וי"ל אי רבי שמעון פשיטא ליה ללא הגריל דרצנן היינו לא הניח א"כ הוה ליה למימר איכה לא עלה הגורל אבל השתא ניחא משום דמספקא ליה דילמא רצנן אמרי לא עלה וקרו ליה לא הגריל נקט נמי לא הגריל:

ואודו לטעמייהו דתניא יעמד חי וכו'. פרושי דלודיו קאי ואמר שיש לגרוס אומר לעיל קודם ת"ש פ"ר מעכב את השעיר וי"ג כניסת הספרים וקאי אהגרלה ומשום דקאמר לא אי צנית אימא ר"ש דאמר הגרלה לא מעכבא ואי צנית אימא רבי יהודה נהי דכסידרה לא מעכבא הגרלה מעכבא היכא ללא עלה הגורל כלל כו' ואודו לטעמייהו דכי היכי דפליג ר' יהודה ארבי שמעון היכא ללא עלה הגורל מעולם הכא נמי פליג היכא דעלה הגורל ומת המשמלת קודם מתן דמיס דשעיר הפנימי דסביבא ליה לרבי יהודה ישפך הדם ויציא שנים אחרים ויגריל עליהם בתמילה דמניא יעמד חי עד מתי יהא זקוק לחיות עד מתן דמיס של חבירו ולכפר עליו דקרא הוה פירוש עד שיכפרו חביריו ור' שמעון סבר אין צריך ולכפר עליו אשעיר המשמלת קאי וה"ק והשעיר אשר עלה עליו

הגורל לעזאזל יעמד חי עד שיכפר עליו צוידיו ואם מת קודם וידוי מציא אחר בלא הגרלה ואם מת אחר וידוי אין צריך להציא אחר אף ע"פ שלא שילחו עדיין דשילוח אינו מעכב ואם מת המשמלת קודם וידוי וקודם זריקת דמי חבירו זרק הדם של חבירו ומציא שעיר אחר בלא הגרלה ומתודה עליו ולא יגריל אפילו למזוה דאין הגרלה אלא צניס כדכתיב על שני השעירים ואם היה מציא שנים היה צריך לשפוך הדם לו לאחד את השני (עמו) שיעלה עליו הגורל לשם וכמו שפירש' דלרבי יהודה כשמת המשמלת צריך להציא שנים אחרים ולהגריל עליהם בתמילה הכי מנן לקמן כפרק שני שעירי (ד' סג) ומסיים עלה והשני ירעה עד שיתאחד רבי יהודה אומר תמות ועוד א"כ יהודה מת המשמלת ישפך הדם וצ"כ נמי איכא צהדיא מת אחד מהם משהגריל יציא שנים אחרים ויגריל דברי רבי יהודה ומחיי קרא נפקא לן לרבי יהודה דמיד בתר פלוגתא דרבי יהודה ורבי שמעון גרסינן התם לשלח אותו שאם נשפך הדם ימות המשמלת לא המשמלת ישפך הדם והאי מילתא אמתאן לרבי יהודה דרבי שמעון סביבא ליה מת אחד מהן מציא חבירו בלא

השעיר ומכניס דם השעיר ומהו הוה מדרס הפר וחזור ונטול דם הפר ומהו ממנו אתה למעלה ו' פעמים בהיכל על פני הפרוכת. ויוצא ונתנו למי שממרט בו ונטול דם השעיר ומהו ממנו כאשר הוה מדרס הפר. ויוצא ומערב דם הפר לתוך דם השעיר ומהו על המזבח. פי' במתנות שבפנים [בהזאות שמה בפנים]. בשלמא פ"ר מעכב לשעיר, שאם הקדים הזאת השעיר להזאת הפר לא עשה כלום משום דמתנות שבפנים הן, ולרבי הכל מתנות שבפנים מעכב. אלא שער אינו מעכב לפ"ר מאי ניהו, שאם הקדים הזאת של פ"ר בהיכל קודם הזאות השעיר לפני ולפנים, חוקה כתיבה ובעינן דהדברים ככתבן. אלא דאי אקדים מתנות של פ"ר בפנים קודם שיגריל בשעיר מה שעשה עשר, ומדסיקין [לא מעכבא] ההגרלה אינה מעכבת, מכלל שאינה עבודה ואע"פ שלא יגריל כלל כשר. קשיא לר' ינאי. ודחי ואמר הא ר' יהודה היא, וכגון שהקדים דם הפר במוכח קודם מתנות של שעיר בהיכל, וכיון דעבודת חזן מקדיש הקדשים היא, אע"ג שהיא כבגדי לבן לר' יהודה לא מעכבא. ואקשינן והא מתנות שבפנים קתני. ופריק אלא לעולם הגרלה היא, והא מני ר"ש היא [ולקסבר הגרלה אינה מעכבת כלל. (ג) עמדה, כי לר' שמעון הגרלה לא מעכבא כלל, אבל לר' יהודה כסידור לא מעכבא. כלומר, ההגרלה אינה מעכבת שחיטת הפר אלא אם שחט מה שעשה עשוי ויגריל, ולעולם בעי הגרלה על שני השעירים. ואודו לטעמייהו דתניא

(א) ר"ל כי להצניעות אימא עתה סוביא כי לר"ש וכו'. (ב) ג' גמ'ל' דתק.

(א) גמ' היינו הנחה פליגנא עלייכו בתמתי ואודו לטעמייהו דתניא יעמד חי לפני ה' וכו' בכפרת דבריהם הכתוב מדבר ת"ש פ"ר מעכב את השעיר ושעיר וכו' הגרלה מביא מעכבא ת"ש שאלו תמלידו כו' פ"ל: (ב) רש"י ד"ה מני מלוה חי כשר דבהא כ"ע מדורו כו': (ג) בא"ד והשעיר אשר עלה ולא תנא ביה קרא אלא לעכב לרבי: (ד) ד"ה מציא כו' על זה העומד אלא מאי אין צ"ק: (ה) ד"ה פ"ר מעכב כו' וצ"ק לחזור ולעשותה לאחר הפ"ר אבל השעיר אינו מעכב את הפר אם הקדים וכו' שהיה ראוי ליקדם לה פוסלה וסדר עבודותיהו כן היא כפרשה וכו' ואמר כן מעכב הדמים ונתן על מזבח הפנימי הס"ד ומתו"ד תמנות שבפנים הוה דקאמרין דסדר: (ו) ד"ה וכו' דכסידרה כו' לגמרי מעכבא כיון דמתא זה קרא:

רבינו חננאל

והא ר' ינאי דאמר דברי הכל עליית גורל מעכבת, הא מתנתא [מכאן] מוקים לה. (א) דודאי לא תימא מצוה להגריל דמשמע עליית גורל מתוך קלפי אלא אימא מצוה להניח ואם לא הניח כשר. ת"ש מצוה להגריל ולהתודות לא הגריל ולא התודה כשר. [הש"א] לא הגריל [כשר] לא התודה פסול. האי דקתני ר' שמעון לא הגריל מהו, אם תאמר לא הניח הוא כמו שהעמדת בהרייתא האחיות, מכלל דר' שמעון הנחה לא בעי הגרלה בעי. והתניא בהדיא מת אחד מהן קביא חבירו שלא בהגרילה דברי ר' שמעון. ודחי ר' ינאי הכי, לעולם הגרלה זו הנחה היא, ור' שמעון לא ידע האי הגרלה דתנו רבנן מאי היא, והכי קאמר להו אי היא דקאמריתו מצוה להגריל הנחה (ו) היא זו היא מצוה, אבל עליית הגורל מעכבת, פליגנא עלייתו בהרתי קאמריתו אינה מעכבת ואם לא התודה פסול. ואי הגרלה עליית גורל מעכבת והיא מוכחא בהא מורידא כל דהגרילה אע"ג דאינה מעכבת מצוה מביא איתא, ופליגנא לעלייתו בהתודות שאם לא התודה פסול. ת"ש פ"ר מעכב את השעיר ושעיר אינו מעכב את הפר כו'. סדר עבודת יום הכפורים, מתודה כפרו ומגריל ונתון על השעירים, ומתודה שמה בעדו ובעד ביתו כפרו. ושוחטו ונתון הים למי שממרט בו, וחזקתו בחתלים, וחזקתו הקטורת ומכניס ומקטיר. וחזור ולזקק דם הפר ממי שממרט בו ומכניס ומהו על הכפורת ולפני הכפורת. ויוצא ושוחט

השעיר ומכניס דם השעיר ומהו הוה מדרס הפר וחזור ונטול דם הפר ומהו ממנו אתה למעלה ו' פעמים בהיכל על פני הפרוכת. ויוצא ונתנו למי שממרט בו ונטול דם השעיר ומהו ממנו כאשר הוה מדרס הפר. ויוצא ומערב דם הפר לתוך דם השעיר ומהו על המזבח. פי' במתנות שבפנים [בהזאות שמה בפנים]. בשלמא פ"ר מעכב לשעיר, שאם הקדים הזאת השעיר להזאת הפר לא עשה כלום משום דמתנות שבפנים הן, ולרבי הכל מתנות שבפנים מעכב. אלא שער אינו מעכב לפ"ר מאי ניהו, שאם הקדים הזאת של פ"ר בהיכל קודם הזאות השעיר לפני ולפנים, חוקה כתיבה ובעינן דהדברים ככתבן. אלא דאי אקדים מתנות של פ"ר בפנים קודם שיגריל בשעיר מה שעשה עשר, ומדסיקין [לא מעכבא] ההגרלה אינה מעכבת, מכלל שאינה עבודה ואע"פ שלא יגריל כלל כשר. קשיא לר' ינאי. ודחי ואמר הא ר' יהודה היא, וכגון שהקדים דם הפר במוכח קודם מתנות של שעיר בהיכל, וכיון דעבודת חזן מקדיש הקדשים היא, אע"ג שהיא כבגדי לבן לר' יהודה לא מעכבא. ואקשינן והא מתנות שבפנים קתני. ופריק אלא לעולם הגרלה היא, והא מני ר"ש היא [ולקסבר הגרלה אינה מעכבת כלל. (ג) עמדה, כי לר' שמעון הגרלה לא מעכבא כלל, אבל לר' יהודה כסידור לא מעכבא. כלומר, ההגרלה אינה מעכבת שחיטת הפר אלא אם שחט מה שעשה עשוי ויגריל, ולעולם בעי הגרלה על שני השעירים. ואודו לטעמייהו דתניא

(א) ר"ל כי להצניעות אימא עתה סוביא כי לר"ש וכו'. (ב) ג' גמ'ל' דתק.